

**การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3**
**Educational institution administration according to the philosophy of
sufficiency economy, Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima
Primary Educational Service Area 3**

วิมาน วรรณคำ¹, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม², วรวุฒิ พุดศรี³, เนรัญญ วชิระ
อังกูร⁴, สมัคร ไวยขุนทด⁵

Wiman Wannakum¹, Wiralaphat Wongwatkasem², Worawut Phutsri³, Nerun Wachira-angkoorn⁴
Samak Waikhuntod⁵

วิทยาลัยนครราชสีมา Nakhon Ratchasima College

E-mail : wannakham.w@gmail.com, wiralaphat@nmc.ac.th, voravut2531@gmail.com donks76@yahoo.com,
Samak.waikhuntod2@gmail.com

(Received : September 30, 2023 ; Edit : October 2, 2023 ; accepted : October 10, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 335 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research are to 1) study educational institution administration according to the philosophy of Sufficiency Economy. Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, 2) Compare the administration of educational institutions according to the philosophy of Sufficiency Economy. Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, Classified by educational level and the size of the educational institution The sample group used in the research included 335 school administrators and teachers. The sample size was determined according to Krejci and Morgan's table. and group random. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.80-1.00. and the confidence value of the entire questionnaire was 0.85 Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation. T-test and F-test.

The results revealed that

1. Management of educational institutions according to the philosophy of Sufficiency Economy Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, the overall level is at a high level.

2. Comparison of educational institution administration according to the philosophy of Sufficiency Economy Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational level, it was found that overall there were no differences. Except for personnel development of educational institutions. They were significantly different at the .05 level and were classified according to the size of the educational institution as a whole not different.

Keywords: Educational institution administration, Philosophy of Sufficiency Economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม ที่เป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหล ทางวัฒนธรรมต่างชาติ เข้าสู่ประเทศไทยทั้งทางสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศโดยขาดการ คัดกรอง และเลือกสรรวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรม จริยธรรมของคนไทยลดน้อยลงโดยเฉพาะ เด็กและเยาวชนไทย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มาพร้อมกับความเจริญทางด้าน เทคโนโลยีและการสื่อสารที่สามารถสื่อสารกันได้ทั่วโลกในระยะเวลาอันสั้นจึงส่งผลให้ประชาชนและ เยาวชนเกิดการรับรู้ข่าวสาร ศิลปวัฒนธรรม รูปแบบการดำเนินชีวิตของเพื่อนร่วมโลก และยึดถือเป็น ตัวอย่างในการดำเนินชีวิต โดยขาด การคำนึงถึงความเป็นมาและเหตุผลที่ถูกต้อง ที่ควรกระทำรวมไปถึงแนวโน้มการมีค่านิยมทางด้านวัตถุที่สูงขึ้นของประชาชนและเยาวชนไทย ซึ่งทำให้วิถีการดำเนิน ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากความเรียบง่าย ไม่เร่งร้อน ไปสู่ความซับซ้อน เกิดการแข่งขันผู้ใหญ่ไม่มีเวลาให้ การอบรมดูแลเด็กที่จะเป็นเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กส่วน หนึ่ง ขาดความรู้ความเข้าใจในดำเนินชีวิต ในทางที่ถูกที่ควร และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2550) กระทรวงศึกษาธิการในฐานะกระทรวงหลักด้านการพัฒนาคน จึงได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการ ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักนำไปสู่ การแก้ปัญหาทั้งมวลไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม เศรษฐกิจหรือการเมือง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2550) พร้อมทั้งดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ ใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง การบริหารสถานศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนด นโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษาเป็นหลัก การบริหารจัดการและประสานกับทุกภาคส่วนในการ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน และส่วนที่สองคือการจัดการ เรียนรู้ของผู้เรียน โดยทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ใน ห้องเรียนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียน การสอนทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายการขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ

การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อน โดยเฉพาะระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับ ปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การบริหารจัดการสถาน ศึกษาตามแนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ในการดำเนินงานต้องมีความเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับการบริหารสถานศึกษา และ ระดับปฏิบัติการเรียนการสอน ตลอดจนระดับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนอีกด้วย (ธงชัย ดีมูลพันธ์, 2565)

ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีการ จัดการศึกษามุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกฝังและเสริมสร้าง ให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีความรู้ ความ เข้าใจในสาระของปรัชญานั้นตระหนักใน ความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและ ดำเนินชีวิตอย่าง

ถูกต้องเหมาะสม สถานศึกษาควรมีการ จัดระบบการบริหารจัดการภายในตามแนวของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการ เรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารจัดการโดย ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมีการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาอยู่เสมอขึ้นตอนในการ ดำเนินการคือกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของ สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรทั้ง ผู้บริหาร ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจและ ส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

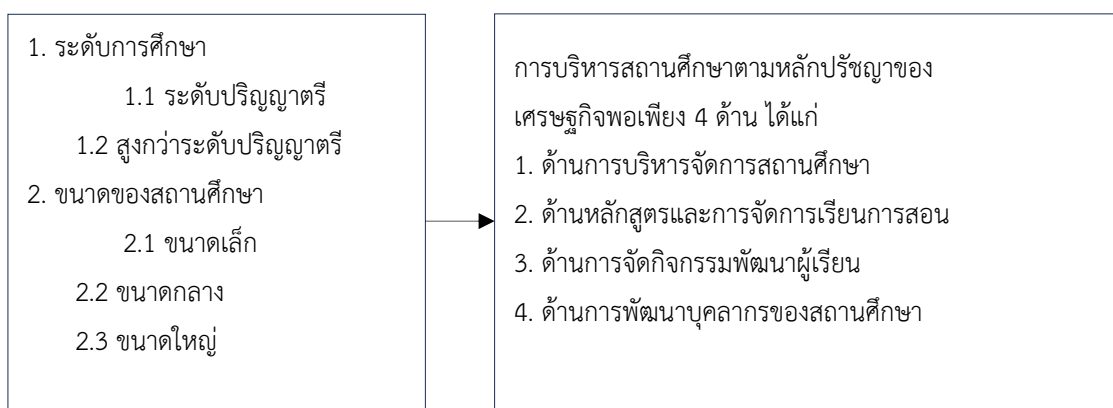
จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็น ประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและได้รับการยอมรับ จากชุมชนและสังคมและเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 ตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,430 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 335 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเจนีและมอร์แกน (1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งจำแนกตาม ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) ปริญญาตรี	จำนวน 165 คน
2) สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน 170 คน
รวม	จำนวน 335 คน

2.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) ขนาดเล็ก	จำนวน 116 คน
2) ขนาดกลาง	จำนวน 203 คน
3) ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ	จำนวน 16 คน
รวม	จำนวน 335 คน

ตัวแปร

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 ตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3

6. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 335 ชุด คิดเป็นร้อยละร้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 แตกต่างกัน จำแนกระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.51	0.19	มากที่สุด	1
2	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.48	0.18	มาก	4
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.50	0.16	มาก	2
4	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.49	0.17	มาก	3
ภาพรวม		3.60	0.08	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.19) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.16) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.17) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.18)

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษา	4.51	0.20	4.51	0.17	.397	.692
2	ด้านหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน	4.47	0.17	4.49	0.19	1.108	.269
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	4.50	0.18	4.50	0.15	.164	.870
4	ด้านการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษา	4.47	0.18	4.50	0.16	1.968*	.050
รวม		3.59	0.09	3.60	0.07	1.543	.124

* $p \leq .05$

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน

การบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p- value
1. ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.031	2	.016	.439	.645
	ภายในกลุ่ม	11.784	332	.035		
	รวม	11.815	334			

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.80	2	.040	1.268	.283
	ภายในกลุ่ม	10.486	332	.032		
	รวม	10.566	334			
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.023	2	.012	.424	.655
	ภายในกลุ่ม	9.006	332	.027		
	รวม	9.029	334			
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.69	2	.035	1.144	.320
	ภายในกลุ่ม	10.055	332	.030		
	รวม	10.124	334			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.24	2	.012	1.777	.171
	ภายในกลุ่ม	2.262	332	.007		
	รวม	2.286	334			

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ รวมทั้งให้ครูผู้สอนได้นำหลักการทฤษฎีไปสอดแทรกในเนื้อหาการสอนในรายวิชาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจ เครือเหลา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาธิ์ มาลีเนตรและรัตนา กาญจนพันธุ์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้นแบบของการปฏิบัติตนตาม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข อาทิ เช่น การใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีคุณธรรมในการบริหารงานงบประมาณ มีการแสวงหาความรู้การพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการเตรียมตัวให้พร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัย ฌโนมศักดิ์ หล้าทำ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปฏิบัติงานด้านการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากผู้ผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละโรงเรียนต่างก็นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่น และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌปนุมา ล้อมไร่ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการนิเทศ

กำกับ ติดตามทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผล

ต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ใน โรงเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษากับตัวแปรด้านอื่นๆ อาทิ เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา(2551 - 2554). กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- _____. (2552). แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาน้อมนาศาสตร์ พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมกิจการศึกษา.
- ณิพนума ล้อมไร่. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- ธงชัย ตีมูลพันธ์. (2565). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสีทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พินิจ เครือเหลา. (2562). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณอมศักดิ์ หลีท่า. (2560). การบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ขยายโอกาสอำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (2017): มิถุนายน-ธันวาคม 2560.
- ณิชารีย์ มาลีเนตรและรัตนา กาญจนพันธุ์. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการ The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences, ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2566.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2550). เศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่ . กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด พับ. ลิขซิง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determination of sample size for research activities. Education and Psychology Measurement, 30(3), pp. 607-610.